

Despolititzar la llengua

Jordi Martí Monllau

Tan estructural és la subordinació del poble de Catalunya que sembla que hem perdut tota autonomia de pensament i que només raonem sobre els temes que el pobríssim debat polític espanyol ens imposa, fent-ho partint de les seues premisses i categories, que no qüestionem. A partir d'aquí tot seria o seguidisme o bé reacció, i una reacció que en el fons també seria seguidisme, perquè no negaria les afirmacions que ens arribarien —o millor: els les etzibarien— des dels altaveus hispànics, sinó que les donaríem per bones, per encertades, per centrades, i ens limitaríem a refusar que les acusacions que inclouen ens afectin, perquè —direm— els catalans no som com ens retraten, sinó justament al contrari. En tot cas, des d'aquí no es qüestionaria ni la pertinència del dibuix ni la dels colors. Espanya, per tant, dibuixaria i pintaria correctament; els seus quadres tindrien sentit, els seus paisatges serien realistes i les seues propostes il·luminadores, només que Catalunya no en seria cap contraexemple, al contrari: en realitat seria un model de les virtuts que Espanya exalçaria. Per tant, Espanya s'equivocaria només a l'hora de definir-nos, no pas a l'hora de definir què és bell i bo. Som els millors deixebles d'Espanya: la comprem, l'acceptem i n'aprenem. Només ens revoltam davant la seua manca de cura a l'hora de jutjar-nos,

perquè, si ho fessin bé, veurien que som, justament, com estimen que cal ser.

Fixeu-vos en una de les darreres novetats del pseudodebat hispànic; aquella que afirma que el català és una «llengua polititzada» i que cal «despolititzar la llengua». Allò que els responem en aquest cas no és que, efectivament, el català sigui una llengua polititzada, perquè en una situació de bilingüisme asimètric la llengua no coneguda per tothom no pot tenir un ús ple i normal, i si algú pretén fer-ne un ús d'aquesta mena, inevitablement posa de manifest tal pretensió, que en el fons és una voluntat política. Ni continuem, a partir d'aquesta constatació, dient que allò que cal no és una impossible —per raons sociolingüístiques—, la *despolitització* de la llengua, sinó, al contrari, assumir que el motiu pel qual cal defensar una catalanofonia normal (plena i lliure) és polític, perquè descansa en raons de justícia lingüística, que són, en darrer terme, raons de justícia a seques, i la justícia és sempre una categoria política. No, no, de cap manera. Allò que fem és assumir que la llengua està efectivament polititzada i que, com ens donen a entendre, aquesta politització és inacceptable. N'atribuïm aleshores la culpa als seus enemics (perquè, efectivament, el poble que parla català té enemics), esdevenim tot seguit campions de la despolitització, ens encomanem a la *seducció* (que, com a categoria, no sé on encabir-la) i despullem d'aquesta manera la llengua de l'única raó que en justificaria la normalització: la justícia, que és una raó política (i, en definitiva, identitària, perquè només té sentit parlar de justícia lingüística —i, per tant, de política lingüística— en la mesura en què la llengua no és solament un codi, sinó també un element simbòlic que contribueix a definir uns individus i a delimitar una comunitat que mereixen ser tractats amb equitat).

És clar que *identitat* és una altra categoria injuriada per l'espanyolisme i de la qual, nosaltres, com a bons seguidors seus, ens afanyem igualment a renegar. Com si la identitat fos una cosa dolenta, sense arribar ni tan sols a pensar que pròpiament no és bona ni dolenta, sinó inevitable (no pas no estàtica) i que, d'ella, com de qualsevulla cosa, se'n pot fer un ús bo o dolent, i que, quan s'esgrimeix per sobreposar-se a una relació de poder injusta, se'n fa un bon ús.

Però no. Nosaltres caiem en el parany i donem la raó a aquells que diuen que la llengua està polititzada i que això no és bo. En conseqüència, afirmem que caldria despolititzar-la, és a dir, fer-la insípida i tanmateix atractiva, atractiva però no se sap com ni per què. Atractiva com un estil musical o com un tall de roba; posar-la de moda, sense pensar que tota moda és, per definició, superficial i passatgera (per no dir que, en el mercat de les tendències, mai no podrem competir en termes d'igualtat).

Aquesta subordinació estructural al marc mental espanyol, que s'escampa pertot i es nota arreu, explica que tinguem tant d'interès a conèixer, a llegir, a seguir, a convidar, a sentir aquells que ens menyspreen, perquè potser ens maleeixen, però ens marquen el camí de com pensar. En el fons, això és el que volen dir aquells que justifiquen tan malaltissa atenció amb l'excusa que «cal conèixer l'enemic», un enemic que ens apressem a qualificar amb termes que, com ara *constitucionalisme*, ell mateix ha triat per a disfressar-se darrere l'eufemisme.

Ben al contrari, si al català el combaten per raons polítiques, per raons polítiques l'hem de defensar (o se l'hem de defensar principalment, perquè això no vol dir abandonar altres formes de defensa complementàries, encara que secundàries i subordinades a la defensa política de la identitat catalana, que no pressuposa, però, cap model territorial en concret). Esgrimir arguments diferents i centrar-se en aquests ens aboca fora del terreny on es juga aquest partit que ens han obligat a jugar, ens mena a fer una defensa mal pensada, a fer un joc paral·lel mentre deixem la pilota a qui ens vol mal.■

PASTISSERIA
BOMBONERIA
CONFITERIA
GELATERIA

Foix de Sarrià

Major de Sarrià, 57
08017 Barcelona
Tel. 93 203 07 14 - 93 203 00 04

Pi. de Sarrià, 12-13
08017 Barcelona
Tel. 93 203 04 73 - Fax 93 280 65 56

www.foixdesarria.com